

Datum:

2026-06-08

Diarienummer:

MN-2026-7004

**Remiss Landsbygds- och infrastrukturdepartementet -
Regler om livscykel-GWP och gränsvärden för byggnaders
klimatpåverkan(2026:16)
STK-2026-1040**

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

Miljönämnden välkomnar att kraven om att beräkna och redovisa nya byggnaders klimatpåverkan under hela livscykeln enligt EU:s direktiv 2024/1275 om byggnaders energiprestanda (EPBD) genomförs i svensk rätt. Nämndens synpunkter avser vissa av de delar där Sverige har handlingsutrymme vid införandet av direktivet: ambitionsnivån på gränsvärdena, systemgränsen, tidplanen samt hur kontroll, uppföljning och finansiering utformas.

Miljönämnden anser att gränsvärdena sätts på en för låg ambitionsnivå. Boverket föreslår den mellersta av tre utredda nivåer. Boverket konstaterar samtidigt att varken den nivån eller den lägre ligger i linje med EU:s klimatomål till 2030. För flerbostadshus innebär förslaget ett gränsvärde på 235 kg koldioxidekvivalenter per kvadratmeter bruttoarea (kg CO₂e/m² BTA). Boverkets eget underlag redovisar samtidigt projekt som uppförts med krav om cirka 200 kg CO₂e/m² BTA, beräknat med samma systemgräns som nu föreslås, till en merkostnad om cirka fem till sex procent och i ett fall utan merkostnad. Malmö stad tillämpar från 2027 krav om 225 kg CO₂e/m² BTA vid markanvisning och i egen nybyggnation. Miljönämnden anser mot denna bakgrund att den högsta ambitionsnivån borde ha föreslagits. Detta för att stärka gränsvärdenas roll som styrmedel och driva byggbranschens omställning.

Gränsvärdet omfattar endast byggskedet (modul A1–A5), medan redovisningsskyldigheten omfattar hela livscykeln. Åtgärder för demonterbarhet och framtida återbruk, vars klimatnytta uppstår i senare livscykelskeden, får därmed inget genomslag i det värde som är styrande. Återbruk och cirkulärt byggande behandlas i praktiken inte i förslaget, och hur återbrukade byggprodukter ska värderas i beräkningen hänskjuts till kommande föreskrifter.

Miljönämnden anser att principen bör fastställas redan i detta skede, så att regelverket inte motverkar återbruk. Boverket bör även redovisa hur systemgränsen kan vidgas inom ramen för de återkommande översyner av gränsvärdena som föreslås. Miljönämnden vill också framhålla att kraven endast omfattar nybyggnad, medan merparten av bygg- och fastighetssektorns klimatpåverkan är knuten till det befintliga beståndet. Arbetet behöver därför samordnas med den nationella byggnadsrenoveringsplanen.

Miljönämnden konstaterar att förslaget inte analyserar hur det nya tekniska egenskapskravet i 8 kap. 4 b § plan- och bygglagen förhåller sig till förbudet mot egna kommunala krav i 8 kap. 4 a § samma lag. Eftersom byggnaders klimatpåverkan i dag regleras utanför plan- och bygglagen kan förslaget innebära att kommunernas möjlighet att ställa längre gående klimatkrav begränsas, bland annat vid markanvisning. EPBD är ett minimidirektiv. Enligt artikel 1.3 hindrar direktivet inte medlemsstater från att behålla eller införa strängare krav, under förutsättning att de är förenliga med unionsrätten. Osäkerheten gäller därmed inte EU-rättens förenlighet med strängare krav, utan enbart förhållandet till plan- och bygglagens interna bestämmelser. Malmö stad tillämpar i dag sådana krav, på en högre nivå än de föreslagna gränsvärdena. Miljönämnden anser att förhållandet mellan bestämmelserna behöver klarläggas innan kraven träder i kraft, och att kommunernas möjlighet att ställa längre gående krav på klimatpåverkan uttryckligen bör säkerställas.

Förslaget innebär att ansvaret för kontroll och tillsyn flyttas från Boverket till kommunernas byggnadsnämnder, samtidigt som det nationella klimatdeklarationsregistret avvecklas. Boverket konstaterar att kommunernas merkostnader inte fullt ut kan finansieras genom bygglovsavgifter och att kompensation enligt den kommunala finansieringsprincipen kan utredas i ett senare skede. Miljönämnden anser att finansieringen bör vara klarlagd innan kraven träder i kraft, eftersom ett ofinansierat regelverk riskerar att tillämpas ojämnt mellan kommuner. Miljönämnden anser vidare att det digitala stödsystemet, som föreslås vara frivilligt och vars finansiering inte är klarlagd, bör vara statligt finansierat och tillgängligt för kommunerna utan kostnad. En nationellt fastställd beräkningsmetod och en samlad klimatdatabas, inom ramen för de europeiska standarder som förslaget bygger på, är en förutsättning för jämförbarhet mellan projekt och kommuner samt för att hålla nere kostnaderna för samtliga aktörer.

Förslaget är otydligt i fråga om uppföljning och kontroll av gränsvärdena. Det gäller särskilt möjligheten för byggherren att begära ett högre gränsvärde, vilket byggnadsnämnden ska pröva inom ramen för bygglov och som Boverket själv beskriver som ett komplicerat moment som förutsätter kompetens som byggnadsnämnderna i dag saknar. Miljönämnden anser att vägledning och

tydliga kriterier behövs för en likvärdig tillämpning mellan kommuner. Att det nationella registret avvecklas utan att ersättas av en motsvarande funktion försämrar dessutom möjligheten att följa utvecklingen på aggregerad nivå. Miljönämnden anser att en nationell datainsamling bör bibehållas och göras tillgänglig för kommunerna som underlag för egen uppföljning.

Miljönämnden vill uppmärksamma att lagen om klimatdeklaration för byggnader föreslås upphävas den 1 april 2027, medan de nya kraven i plan- och bygglagen träder i kraft först den 1 januari 2028 för byggnader över 1 000 kvadratmeter och den 1 januari 2030 för övriga nya byggnader. Det innebär ett uppehåll utan krav på redovisning av byggnaders klimatpåverkan, vilket försvårar uppföljningen och riskerar att bryta kontinuiteten i det dataunderlag som har byggts upp sedan 2022. Miljönämnden anser att detta uppehåll bör undvikas.

Miljönämnden delar Boverkets bedömning att nationella regler för redovisning av temporär biogen kolinlagring bör anstå till dess att en vedertagen certifieringsmetodik har utvecklats, samordnad med EU:s certifieringsramverk CRCF (förordning (EU) 2024/3012). Miljönämnden anser dock att Boverket hade kunnat redogöra tydligare för generella principer för hur temporär kolinlagring i byggnader kan beaktas.

Enligt EPBD ska gränsvärdena vara i linje med EU:s mål om klimatneutralitet senast 2050, med delmålen minst 55 procents minskning av nettoutsläppen till 2030 och 90 procent till 2040, jämfört med 1990 års nivåer. Direktivets syfte är att unionens byggnadsbestånd ska utgöras av nollutsläppsbyggnader senast 2050. Sverige ska enligt det klimatpolitiska ramverket ha nettonollutsläpp senast 2045 och därefter negativa utsläpp. Malmö stads mål om klimatneutralitet och en organisation med nettonollutsläpp ansluter till samma målkedja. Boverket konstaterar samtidigt att varken det föreslagna alternativet eller det lägre ligger i linje med EU:s klimatmål för 2030. Miljönämnden anser därför att förslaget i sin nuvarande utformning inte uppfyller det villkor som direktivet ställer i denna del.

Miljönämnden anser sammanfattningsvis att följande krävs för att förslaget ska bidra till klimatmålen på europeisk, nationell och lokal nivå. Gränsvärdena bör sättas på den högsta av de utredda ambitionsnivåerna. Kommunernas möjlighet att ställa längre gående krav vid markanvisning bör säkerställas. En nationellt fastställd beräkningsmetod och en samlad klimatdatabas bör finnas på plats före ikraftträdandet. Principen för hur återbrukade byggprodukter ska värderas bör fastställas redan i detta skede. Kommunernas nya uppgifter bör finansieras innan kraven träder i kraft. En nationellt sammanhållen uppföljning bör bibehållas och göras tillgänglig för kommunerna.

Ordförande

Sofia Hedén